

Veiligheid door duidelijkheid

***Wettelijke eisen voor gehandicapten-
voertuigen en brommobielen***

KBOH

Kwaliteits- en Bruikbaarheidsonderzoek
van Hulpmiddelen voor gehandicapten en ouderen

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Onduidelijkheid over eisen	3
1.2	Veiligheid door duidelijkheid	4
1.3	Wat biedt deze brochure u?	4
1.4	Verschillen gehandicaptenvoertuig / brommobiel	5
2	Gehandicaptenvoertuig	7
2.1	Definitie gehandicaptenvoertuig	7
2.2	Materiële eisen rolstoel, scootermobiel en driewiel fiets met elektromotor	8
2.3	De gesloten buitenwagen	11
3	Brommobiel	16
3.1	Definitie brommobiel	16
3.2	Materiële eisen brommobiel	17
3.3	Belangrijke regels	22
4	Begrippenlijst	23
5	Index	25
6	Nuttige adressen	27
7	Dankwoord	29

Hoofdstuk 1

Inleiding

Gemeenten verstrekken in het kader van de Wet voorziening gehandicapten (Wvfg) onder andere gehandicaptenvoertuigen. Onder het begrip 'gehandicaptenvoertuigen' vallen:

- alle rolstoelen;
- scootermobielen;
- driewiel fietsen;
- en gesloten buitenwagens.

Voordat deze voertuigen verstrekt worden aan de gebruikers, moeten ze aan bepaalde wettelijke eisen voldoen.

1.1 Onduidelijkheid over eisen

Over deze wettelijke eisen bestaat nogal eens onduidelijkheid. Weet u bijvoorbeeld of een scootermobiel voorzien moet zijn van voor- en achterlichten? En kunt u met zekerheid zeggen dat een gesloten buitenwagen geen aanhanger mag voortbewegen?

Voor de wet zijn alle gehandicaptenvoertuigen gelijk. Dat wil zeggen: er wordt één definitie gehanteerd. Dit betekent niet dat aan alle gehandicaptenvoertuigen dezelfde wettelijke eisen gesteld worden. Zo zijn voor- en achterlichten bij daglicht niet verplicht voor rolstoelen, scootermobielen en driewiel fietsen, maar wel voor de gesloten buitenwagen. Daarentegen mag géén van deze voertuigen een aanhanger voortbewegen.

Het is niet alleen voor velen onduidelijk aan welke materiële eisen (aan bijvoorbeeld verlichting, lading en geluidsvoorziening) gehandicaptenvoertuigen moeten voldoen. Het blijkt ook moeilijk onderscheid te maken tussen een gesloten buitenwagen en een brommobiel. De brommobiel is geen gehandicaptenvoertuig, hoewel hij er wel erg veel op lijkt. Deze verwarring wordt versterkt doordat sommige gemeenten bij gemeentelijke verordening de brommobiel verstrekken via de Wvfg (net als gehandicaptenvoertuigen). Hiermee wordt gesuggereerd dat aan gehandicaptenvoertuigen en brommobielen dezelfde wettelijke eisen gesteld worden. Dit is een misverstand. Voor de wet zijn de voertuigen wel degelijk verschillend. In deze brochure worden de verschillen duidelijk op een rijtje gezet.

1.2 Veiligheid door duidelijkheid

Het mag nu helder zijn dat er onduidelijkheden bestaan over de materiële eisen waaraan gehandicaptenvoertuigen moeten voldoen. Maar heeft deze onduidelijkheid nu ook invloed op het (veilig) gebruik van de voertuigen? Stichting Consument en Veiligheid concludeert in het rapport '*Veiligheid voor verplaatsingshulpmiddelen: een risicobeoordeling van het gebruik van rolstoelen en invalidenvoertuigen*' dat het gebruiksrisico van invalidenvoertuigen acceptabel is. Uit het onderzoek blijkt dat op basis van absolute aantallen weinig ongevallen met invalidenvoertuigen (met name scootermobielen) plaatsvinden. Ook relatief gezien is de kans op een ongeval klein. Hoewel er dodelijke ongevallen kunnen plaatsvinden, loopt een ongeval over het algemeen minder ernstig af. Ongevallen gebeuren immers doorgaans door een combinatie van factoren.

Desondanks zijn er uit dit onderzoek wel degelijk aanwijzingen naar voren gekomen voor verbetering van de veiligheid. Stichting Consument en Veiligheid noemt vier verbeterpunten:

- a. Rijvaardigheid en veiligheidsbeleving kunnen verbeterd worden.
- b. Het ontwerp van scootermobielen kan veiliger.
- c. Een toegankelijke omgeving draagt bij tot veilig gebruik.
- d. Duidelijkheid over de wetgeving naar scootermobielgebruikers en andere verkeersdeelnemers moet ervoor zorgen dat verantwoorde keuzes over de plaats op de weg worden gemaakt.

Tijdens de totstandkoming van deze brochure heeft KBOH samen met Stichting Consument en Veiligheid en de Anbo een expertmeeting gehandicaptenvoertuigen georganiseerd. De deelnemers van de expertmeeting onderschrijven bovenstaande conclusies (zie bijlage).

1.3 Wat biedt deze brochure u?

Schep duidelijkheid aan de gebruiker en help mee aan veilig gebruik van voertuigen in het verkeer!

Bent u Wvg-adviseur, Wvg-beleidsmaker of bijvoorbeeld fabrikant/leverancier van gehandicaptenvoertuigen, dan bent u direct of indirect betrokken bij het verstrekingsproces van Wvg-hulpmiddelen. Inzicht in de brei van wettelijke eisen voor Wvg-voertuigen, kan dan voor u van groot belang

zijn. Maar ook wanneer u anderszins geïnteresseerd bent in wettelijke eisen voor gehandicaptenvoertuigen en brommobielen, biedt deze brochure duidelijkheid. Puntsgewijs wordt aangegeven aan welke materiële eisen de verschillende gehandicaptenvoertuigen moeten voldoen. De verschillen tussen gehandicaptenvoertuigen en brommobielen worden beschreven. Ook de materiële eisen aan brommobielen komen aan bod. Praktische informatie en tips bieden u extra inzicht in deze materie.

Symbolen

In deze brochure worden symbolen gebruikt om u te attenderen op de waarde van de tekst.

- 🔑 = De kleine lettertjes. Belangrijke gevolgen van de wettekst.
- ! = Let op!
- 📄 = Praktische informatie.

Wanneer u geïnteresseerd bent in de verkeersregels waaraan bestuurders van gehandicaptenvoertuigen en brommobielen moeten voldoen, vraag dan de brochure 'Veilig onderweg!' aan bij KBOH (www.kboh.nl).

1.4 Verschillen gehandicaptenvoertuig / brommobiel

	Gehandicaptenvoertuig (alle rolstoelen, de scooter mobiel, de gesloten buiten- wagen en de driewielers¹)	Brommobiel
Korte definitie	<ul style="list-style-type: none"> • Voertuig dat is ingericht voor een gehandicapte en dat geen bromfiets is. 	<ul style="list-style-type: none"> • Een bromfiets op meer dan twee wielen, die is voorzien van een gesloten carrosserie.
Maximale afmetingen	<ul style="list-style-type: none"> • 1.10 meter breed. • 2.00 meter hoog. • 3.50 meter lang. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2.00 meter breed. • 2.50 meter hoog. • 4.00 meter lang.
Maximaal gewicht	<ul style="list-style-type: none"> • Aan het gewicht van gehandicaptenvoertuigen worden geen eisen gesteld. 	<ul style="list-style-type: none"> • Een brommobiel met vier wielen heeft een maximale ledige massa van < 350 kg (exclusief batterijen).

¹ Niet alle driewielers worden door de gemeente als gehandicaptenvoertuig gezien.

	Gehandicaptenvoertuig (alle rolstoelen, de scooter mobiel, de gesloten buiten- wagen en de driewiel fiets¹)	Brommobiel
Maximum snelheid	<ul style="list-style-type: none"> • Binnen de bebouwde kom maximaal 30km/u. • Buiten de bebouwde kom maximaal 40km/u. • Kan door constructie niet sneller dan 45km/u. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kan door constructie niet sneller dan 45 km/u.
Aandrijving	<ul style="list-style-type: none"> • Met of zonder verbrandingsmotor of elektromotor. 	<ul style="list-style-type: none"> • Een verbrandingsmotor met een cilinderinhoud van ten hoogste 50 cm³ of een elektromotor.
Minimum- leeftijd bestuurder	<ul style="list-style-type: none"> • Gehandicaptenvoertuigen met een elektromotor en een snelheid < 10 km/u: geen minimumleeftijd. • Voertuigen met een motor en een snelheid van > 10 km/u: 16 jaar. Hiervoor kan ontheffing worden verleend. 	<ul style="list-style-type: none"> • Minimumleeftijd is 16 jaar.
Verzekering	<ul style="list-style-type: none"> • Gehandicaptenvoertuigen met een motor en een snelheid >10km/u zijn verzekeringsplichtig, minimaal WA (voorzien van een verzekeringsplaatje). 	<ul style="list-style-type: none"> • Verzekeringplichtig. Minimaal WA.
Rijbewijs	<ul style="list-style-type: none"> • Rijbewijs is niet verplicht. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bromfietscertificaat verplicht, tenzij men in bezit is van een geldig rijbewijs A of B. • Wanneer de bestuurder vóór 1 juni 1980 is geboren, dan kan hij het bromfietscertificaat kopen bij het postkantoor.

¹ Niet alle driewiel fietsen worden door de gemeente als gehandicaptenvoertuig gezien.

Hoofdstuk 2

Gehandicaptenvoertuig

In hoofdstuk 1 zijn kort de verschillen benoemd tussen een gehandicaptenvoertuig en een brommobiel. In dit hoofdstuk komen materiële eisen aan bod die wettelijk gesteld worden aan het gehandicaptenvoertuig. Deze eisen kunt u terugvinden in het Voertuigreglement².

2.1. Definitie gehandicaptenvoertuig

De officiële definitie van een gehandicaptenvoertuig komt hierop neer:

“Voertuig ingericht voor het vervoer van een gehandicapte, al dan niet uitgerust met een motor, waarbij het voertuig niet breder mag zijn dan 1.10 meter.”

Voor dit type voertuigen geldt:

“De door de constructie bepaalde maximumsnelheid bedraagt 45 km per uur en het voertuig is geen bromfiets. De maximale afmetingen bedragen 1.10 meter breed, 2.00 meter hoog en 3.50 meter lang.”

Een gehandicaptenvoertuig is specifiek ingericht voor het vervoer van mensen met een functiebeperking. Zonder dit hulpmiddel zouden zij niet of verminderd mobiel zijn. Een gehandicaptenvoertuig voorzien van een motor, mag niet sneller rijden dan 45 km per uur.

- 🔗 Een aangepaste auto valt niet onder de definitie van een gehandicaptenvoertuig en blijft gewoon een personenwagen. Er worden aan een personenwagen andere eisen gesteld dan aan een gehandicaptenvoertuig.

² In hoofdstuk 6 van dit document staan concrete verwijzingen naar de artikelen die uit dit reglement gebruikt zijn.

2.2 Materiële eisen elektrische rolstoel, scootermobiel en driewiel fiets met elektromotor

De elektrische rolstoel, de scootermobiel en de driewiel fiets met elektromotor vallen onder de categorie gehandicaptenvoertuigen, uitgerust met een elektromotor en niet voorzien van een gesloten carrosserie. Het Voertuigreglement heeft voor deze categorie gehandicaptenvoertuigen eisen opgesteld. Een selectie van deze eisen staat hieronder:

Maatvoering en gewicht

- Voor een elektrische rolstoel, een scootermobiel en een driewiel fiets met elektromotor geldt de volgende maatvoering (met inbegrip van de lading):
 - Niet breder dan 1.10 meter;
 - Niet hoger dan 2.00 meter;
 - Niet langer dan 3.50 meter.
- Aan het gewicht van deze gehandicaptenvoertuigen worden geen eisen gesteld.

Verlichting, lichtsignalen en reflectoren

- Wanneer bij dag of nacht het zicht ernstig wordt belemmerd moeten de scootermobiel, de elektrische rolstoel en de driewiel fiets met elektromotor voorzien zijn van de volgende lichten:
 - Twee lichten aan de voorzijde wanneer de voertuigen twee voorwielen hebben. Wanneer zij slechts één voorwiel hebben: één licht aan de voorzijde.
 - Twee achterlichten wanneer de voertuigen zijn voorzien van twee achterwielen. Wanneer zij slechts één achterwiel hebben: één achterlicht.

⚡ De voor- en achterlichten zijn dus niet verplicht wanneer de bestuurder van de genoemde voertuigen bij daglicht (en goed zicht) hiervan gebruikmaakt.

Bovendien hoeven deze voertuigen niet van voor- en achterlichten te zijn voorzien wanneer ze alleen gebruik maken van het voetpad of het trottoir (óf wanneer ze oversteken van het ene naar het andere voetpad of trottoir).

! Check daarom goed wanneer de bestuurder het voertuig denkt te gebruiken en informeer hem over deze regel.

- De voertuigen mogen behalve richtingaanwijzers en waarschuwingsknipperlichten, géén knipperende verlichting hebben.
- De elektrische rolstoel, de scootermobiel en de driewiel fiets met elektromotor moeten voorzien zijn van een niet-driehoekige rode retroreflector aan de achterzijde van het voertuig. Deze retroreflector moet zijn aangebracht aan de linkerkant van het voertuig op een hoogte van minimaal 0.25 meter en maximaal 0.90 meter boven het wegdek.

Toegestane verlichting

Zowel de elektrische rolstoel, de scootermobiel als de driewiel fiets met elektromotor mogen voorzien zijn van de volgende lichten en reflectoren:

- één of twee witte of gele voorlichten (afhankelijk van het aantal voorwielen) aan de voorzijde van het voertuig;
- één of twee rode achterlichten (afhankelijk van het aantal achterwielen) aan de achterzijde van het voertuig;
- richtingaanwijzers en waarschuwingsknipperlichten;
- één of twee remlichten;
- twee witte retroreflectoren aan de voorzijde van het voertuig;
- ambergele retroreflectoren aan de zijkanten van het voertuig;
- extra witte retroreflecterende voorzieningen aan de voorzijde;
- extra niet-driehoekige rode retroreflecterende voorzieningen aan de achterzijde;
- extra ambergele retroreflecterende voorzieningen aan de zijkanten van het voertuig;

Aan de verlichting worden de volgende eisen gesteld:

- De voor- en achterlichten moeten goed werken en mogen niet zijn afgeschermd.
- De verlichting mag niet verblindend zijn.
- De verlichtingsarmaturen en de onderdelen daarvan moeten deugdelijk aan het voertuig zijn bevestigd.
- De glazen van de verlichtingsarmaturen mogen niet zodanig zijn beschadigd, gerepareerd of bewerkt dat de lichtopbrengst en het lichtbeeld danwel de functie nadelig worden beïnvloed.
- Lichten met dezelfde functie moeten van gelijke grootte, gelijke kleur of nagenoeg gelijke sterkte zijn. Bovendien moeten de lichten en de retroreflecterende voorzieningen met dezelfde functie symmetrisch links en rechts van het voertuig zijn bevestigd.

Geluidssignaal

- De scootermobiel, de elektrische rolstoel en de driewiel fiets met elektromotor moeten een goedwerkende bel hebben of een goedwerkende hoorn met vaste toonhoogte.

Lading

- Wanneer bestuurders van een scootermobiel, een elektrische rolstoel of een driewiel fiets met elektromotor, lading (bijvoorbeeld boodschappen) vervoeren, mogen deze spullen niet de maatvoering van het voertuig overschrijden (1.10 meter breed / 2.00 meter hoog / 3.50 meter lang).
- ① Géén van de gehandicaptenvoertuigen (ook geen gehandicaptenvoertuigen met gesloten carrosserie: de gesloten buitenwagens) mogen een aanhangwagen voortbewegen.

Kentekens, verzekering en belasting

- Er zijn géén kentekens van toepassing op de elektrische rolstoel, de scootermobiel en de driewiel fiets met elektromotor.
- Voor een gemotoriseerd gehandicaptenvoertuig is de gebruiker verzekeringsplichtig. Het gehandicaptenvoertuig wordt gelijkgesteld aan een bromfiets en moet daarom minimaal WA-verzekerd zijn.

① Gemotoriseerde gehandicaptenvoertuigen die harder kunnen rijden dan 10 km per uur moeten een verzekeringsplaatje hebben op de achterzijde van het voertuig.

① De bestuurder van een gehandicaptenvoertuig is géén motorrijtuigenbelasting verschuldigd.

Overig

In het Voertuigreglement worden meer eisen genoemd dan in dit hoofdstuk vermeld staan. Denk bijvoorbeeld aan eisen voor de algemene bouwwijze van een gehandicaptenvoertuig: bijvoorbeeld, dat een frame van een gehandicaptenvoertuig geen scheuren of breuken mag vertonen. Of dat de snelheid van een gehandicaptenvoertuig regelbaar moet zijn en dat het voertuig voorzien moet zijn van een goedwerkende bedrijfsrem. Deze eisen kunt u terugvinden met behulp van de index in hoofdstuk 5.

2.3 De gesloten buitenwagen

De gesloten buitenwagen valt onder de categorie gehandicaptenvoertuigen, uitgerust met een verbrandings- of elektromotor, en een gesloten carrosserie. Het Voertuigreglement heeft voor deze categorie gehandicaptenvoertuigen onderstaande eisen opgesteld.

Maatvoering en gewicht

- Ook voor de gesloten buitenwagen geldt de maatvoering zoals deze in paragraaf 2.1 definitie gehandicaptenvoertuig vermeld staat. Met inbegrip van de lading mag de gesloten buitenwagen:
 - niet breder zijn dan 1.10 meter;
 - niet hoger zijn dan 2.00 meter;
 - niet langer zijn dan 3.50 meter.
- Aan het gewicht van de gesloten buitenwagen worden geen eisen gesteld.

Spiegels

- De gesloten buitenwagen moet een linkerbuitenspiegel en een binnenspiegel hebben.
 - Alleen als het weggedeelte aan de achterzijde van de wagen niet is te overzien met de binnenspiegel, moet de gesloten buitenwagen een rechterbuitenspiegel hebben.
- ¶ Wanneer de binnenspiegel geen zicht naar achteren mogelijk maakt, hoeft deze niet aanwezig te zijn!
- De buitenspiegel aan de bestuurderszijde moet vanuit de binnenzijde (met gesloten deuren) verstelbaar zijn.
- ① Deze eis geldt niet wanneer de spiegel door een duw is opgekapt en niet zonder verstelling in de oorspronkelijke stand kan worden teruggebracht.

Aan de spiegels worden de volgende eisen gesteld:

- De spiegels moeten goed zijn bevestigd.
- Het spiegelglas van de verplichte spiegels mag geen (verschijnselen van) breuken hebben of verweerd zijn.

Verlichting, lichtsignalen en reflectoren

Bij de gesloten buitenwagen worden strengere eisen gesteld aan de verlichting, dan bij de scootermobiel, de elektrische rolstoel en de driewielers met elektromotor.

De volgende verlichting is verplicht voor de gesloten buitenwagen:

- twee wit of geel gekleurde grote lichten;
- twee wit of geel gekleurde dimlichten;
- twee wit of geel gekleurde stadlichten;
- twee ambergele of wit gekleurde richtingaanwijzers aan de voorzijde, en twee ambergele of rood gekleurde richtingaanwijzers aan de achterzijde óf twee richtingaanwijzers aan de zijkanten van de wagen;
- twee rood gekleurde achterlichten;
- twee rood of ambergeel gekleurde remlichten;
- twee niet-driehoekige rode retroreflectoren aan de achterzijde van de wagen;
- vanaf 1 januari 2005 moet de gesloten buitenwagen ook waarschuwingsknipperlichten hebben (voor: ambergeel of wit, achter: ambergeel of rood)

Toegestane verlichting

De volgende verlichting mag ook (☞ méér verlichting mag niet):

- één of twee mistlichten aan de achterzijde van de wagen;
- twee mistlichten aan de voorzijde van de wagen;
- twee of vier parkeerlichten;
- één of twee achteruitrijlichten;
- twee witte retroreflectoren aan de voorzijde van de wagen;
- ambergele retroreflectoren aan de zijkanten van de wagen;
- een richtlicht;
- een bermlicht aan de voorzijde van de wagen;
- extra witte retroreflecterende voorzieningen aan de voorzijde van de wagen;
- extra niet-driehoekige rode retroreflecterende voorzieningen aan de achterzijde van de wagen.

- ① De gesloten buitenwagen mag, met uitzondering van de grote lichten, géén verblindende verlichting hebben. Ook mag de wagen niet voorzien zijn van knipperende verlichting, anders dan de richtingaanwijzers en de waarschuwingsknipperlichten.

Aan de verlichting worden de volgende eisen gesteld:

- Alle verplichte lichten en retroreflectoren moeten goed werken en mogen niet zijn afgeschermd.
- De retroreflectoren mogen geen gebreken vertonen die retroreflectie beïnvloeden.
- De verlichting mag niet verblindend zijn.
- De verlichtingsarmaturen en de onderdelen daarvan moeten deugdelijk aan het voertuig zijn bevestigd.
- De glazen van de verlichtingsarmaturen mogen niet zodanig beschadigd, gerepareerd of bewerkt zijn dat de lichtopbrengst en het lichtbeeld danwel de functie nadelig worden beïnvloed.
- Lichten met dezelfde functie moeten van gelijke grootte, gelijke kleur of nagenoeg gelijke sterkte zijn. Bovendien moeten de lichten en de retroreflecterende voorzieningen met dezelfde functie symmetrisch links en rechts van het voertuig zijn bevestigd.

Lading

- Voor de lading van een gesloten buitenwagen geldt hetzelfde als voor de lading van een scootermobiel, een elektrische rolstoel en een driewiel fiets met elektromotor.
De boodschappen en andere spullen die vervoerd worden, mogen niet de maximale maatvoering overschrijden van de wagen (1.10 meter breed / 2.00 meter hoog / 3.50 meter lang).
- De bestuurder mag bij het besturen van de wagen niet door passagiers, lading of op andere wijze worden gehinderd.
- De bestuurder moet ondanks de lading voldoende uitzicht hebben naar voren, opzij en met behulp van de spiegels op het links-, rechts-, naast- en achtergelegen weggedeelte.
- Als het zicht op het weggedeelte ondanks de voorgeschreven spiegels wordt beperkt door de lading in de wagen, moet een linker- respectievelijk rechterbuitenspiegel worden aangebracht.
- De wagen moet zodanig beladen worden, dat de lading of delen daarvan er niet uitvallen.
- De lading mag geen scherpe delen hebben die in geval van botsing gevaar voor lichamelijk letsel voor andere weggebruikers kunnen opleveren.

- ① Met een gesloten buitenwagen mag geen aanhangwagen worden voortbewogen!

Geluidssignaal

- De gesloten buitenwagen moet een goedwerkende hoorn hebben met een vaste toonhoogte. Een samenstel van tegelijkwerkende hoorns wordt als één hoorn beschouwd. Een geluidssignaal bij het achteruitrijden van de wagen is niet verplicht, een alarmsysteem tegen diefstal evenmin.
- ① Andere geluidssignaalvoorzieningen dan een goedwerkende hoorn of een alarmsysteem tegen diefstal zijn in deze wagen niet toegestaan.

Kentekens, verzekering en belasting

- Er zijn géén kentekens van toepassing op de gesloten buitenwagen.
 - Voor een gemotoriseerd gehandicaptenvoertuig is de gebruiker verzekeringsplichtig. Het gehandicaptenvoertuig wordt gelijkgesteld aan een bromfiets en moet daarom minimaal WA-verzekerd zijn.
 - ① De gesloten buitenwagen moet voorzien zijn van een goed leesbaar identificatienummer. Bovendien moeten gemotoriseerde gehandicaptenvoertuigen die harder kunnen rijden dan 10 km per uur een verzekeringsplaatje hebben op de achterzijde van het voertuig.
 - ① De bestuurder van een gesloten buitenwagen is géén motorrijtuigenbelasting verschuldigd.
- ! Een gesloten buitenwagen mag géén 45km-sticker voeren.

Overig

In het Voertuigreglement worden meer eisen genoemd dan in dit hoofdstuk vermeld staan. Deze eisen kunt u terugvinden met behulp van de index in hoofdstuk 5.

Hoofdstuk 3

Brommobielen

In dit hoofdstuk komen de materiële eisen aan bod die wettelijk gesteld worden aan de brommobiel. Brommobielen zijn voertuigen die op kleine personenauto's lijken, maar in wettelijk en technisch opzicht tot de categorie bromfietsen worden gerekend. Ze worden vaak verward met gehandicaptenvoertuigen. Brommobielen worden als gevolg van een Europese richtlijn uit 1992 toegelaten op de Nederlandse wegen en in alle landen van de Europese Unie. De beschreven eisen kunt u terugvinden in de Wegenverkeerswet en in het Voertuigreglement.

3.1 Definitie brommobiel

De definitie van een brommobiel luidt als volgt.

“Een brommobiel is een bromfiets op meer dan twee wielen, voorzien van een carrosserie”.

De definitie van een bromfiets voor de wet luidt als volgt:

“Een bromfiets is een motorrijtuig op twee of drie wielen, met een door de constructie bepaalde maximumsnelheid van 45 km per uur. Een bromfiets is uitgerust met een verbrandingsmotor met een cilinderinhoud van ten hoogste 50 cm³ of met een elektromotor. Een bromfiets is geen gehandicaptenvoertuig.”

Als bromfiets worden ook aangemerkt:

1. Voertuigen waarbij wettelijk is vastgesteld dat deze tot de categorie bromfietsen behoren (Voertuigreglement).
2. Vierwielige motorrijtuigen (tot deze categorie behoort de brommobiel):
 - a. Met een ledige massa van minder dan 350 kg (exclusief batterijen).
 - b. Door de constructie heeft het voertuig een maximumsnelheid van 45 km per uur.
 - c. Het voertuig heeft een verbrandingsmotor met elektrische ontsteking met een cilinderinhoud van ten hoogste 50 cm³ of is uitgerust met een ander type motor met een nettomaximumvermogen van ten hoogste 4kW.

3.2 Eisen brommobiel

Toelatingseisen

Anders dan bij gehandicaptenvoertuigen, moeten brommobielen (inclusief onderdelen en uitrusting) volgens de Wegenverkeerswet artikel 21 goedgekeurd zijn voor toelating tot het verkeer op de weg. De goedkeuring (typekeuring) kan verleend worden door:

- de Dienst Wegverkeer;
- een lidstaat van de Europese Gemeenschap;
- een staat die betrokken is bij de Europese voorschriften (EEG-richtlijnen) die gesteld zijn aan onder andere brommobielen.

Naast de typekeuring kan een individuele keuring van het voertuig vereist zijn.

! Er zijn uitzonderingen op deze toelatingseisen mogelijk! (artikel 2.2 Voertuigreglement)

Naast de toelatingseisen voor de brommobiel, worden er ook eisen gesteld aan de bestuurder.

- ① De brommobiel wordt voor de wet gezien als een bromfiets. De minimumleeftijd voor bestuurder is 16 jaar.

- ① Voor het besturen van een brommobiel is een bromfietscertificaat vereist. Wanneer de bestuurder is geboren vóór 1 juni 1980, dan kan hij een bromfietscertificaat kopen bij het postkantoor.
- ① Om de veiligheid op de weg te stimuleren organiseren sommige importeurs in samenwerking met verzekeringsmaatschappijen rijvaardigheidstests voor brommobiel bestuurders. Het ministerie van Verkeer & Waterstaat bekijkt op dit moment (2004) op welke wijze veiligheid op de weg voor brommobielen bij wet gestimuleerd kan worden. Hierbij wordt gedacht aan het invoeren van een brommobielrijbewijs of certificaat.

Maatvoering en gewicht

De brommobiel:

- moet exclusief passagiers en lading (ledige massa) meer wegen dan 350 kg (exclusief batterijen);
- is niet breder dan 2.00 meter met inbegrip van de lading;
- is niet langer dan 4.00 meter;
- is niet hoger dan 2.50 meter.

Verlichting, lichtsignalen en reflectoren

Bij de brommobiel worden bepaalde eisen gesteld aan de verlichting.

Verlichting voor brommobielen van maximaal 1.30 meter breed:

- één of twee dimlichten;
- één of twee stadslichten;
- één of twee achterlichten;
- één of twee remlichten;
- één of twee niet-driehoekige rode achterretroreflectoren;
- twee richtingaanwijzers aan de voorzijde en twee richtingaanwijzers aan de achterzijde als de brommobiel een gesloten carrosserie heeft.

Verlichting voor brommobielen van minimaal 1.30 meter breed:

- twee dimlichten;
- twee stadslichten;
- twee achterlichten;
- twee remlichten;
- twee niet-driehoekige rode achterretroreflectoren;
- twee richtingaanwijzers aan de voorzijde en twee richtingaanwijzers aan de achterzijde als de promotie een gesloten carrosserie heeft.

Toegestane verlichting

De volgende verlichting is toegestaan (∅ méér verlichting mag niet):

- Een of twee grote lichten als de brommobiel maximaal 1.30 m breed is en twee grote lichten als de brommobiel minimaal 1.30 m breed is.
- Twee richtingaanwijzers aan de voorzijde en twee richtingaanwijzers aan de achterzijde en waarschuwingsknipperlichten als de brommobiel geen gesloten carrosserie heeft.
- Een installatie ter verlichting van de kentekenplaat aan de achterzijde van de brommobiel.
- Ambergele retroreflectoren aan de zijkanten van de brommobiel.
- Een naar voren gerichte witte retroreflector.
- Extra witte retroreflecterende voorzieningen aan de voorzijde, extra rode aan de achterzijde en extra ambergele aan de zijkanten van de brommobiel.

- ① De brommobiel mag met uitzondering van de richtingaanwijzers niet zijn voorzien van knipperende verlichting. Voor een cabrioletuitvoering gelden andere regels: richtingaanwijzers in combinatie met waarschuwingsknipperlichten mogen dan wel!

De lichten moeten aan de volgende eisen voldoen:

- Alle lichten en retroreflectoren moeten goed werken en mogen niet zijn afgeschermd.
- De retroreflectoren mogen geen gebreken vertonen die retroreflectie beïnvloeden.
- De verlichting mag niet verblindend zijn.
- De verlichtingsarmaturen en de onderdelen daarvan moeten deugdelijk aan het voertuig zijn bevestigd.
- De glazen van de verlichtingsarmaturen mogen niet zodanig beschadigd, gerepareerd of bewerkt zijn dat de lichtopbrengst en het lichtbeeld danwel de functie nadelig worden beïnvloed.
- Lichten met dezelfde functie moeten van gelijke grootte, gelijke kleur of nagenoeg gelijke sterkte zijn. Bovendien moeten de lichten en de retroreflecterende voorzieningen met dezelfde functie symmetrisch links en rechts van het voertuig zijn bevestigd.

Lading

- De lading mag niet de maximale maatvoering van de brommobiel overschrijden (2.00 meter breed / 2.50 meter hoog / 4.00 meter lang).
 - De bestuurder mag bij het besturen van de wagen niet door passagiers, lading of op andere wijze worden gehinderd.
 - De bestuurder moet ondanks de lading voldoende uitzicht hebben naar voren, opzij en met behulp van de spiegels op het links-, rechts-, naast- en achtergelegen weggedeelte.
 - Als het zicht op het weggedeelte ondanks de voorgeschreven spiegels wordt beperkt door de lading in de brommobiel, moet een linker- respectievelijk rechterbuitenspiegel worden aangebracht.
 - De brommobiel moet zodanig beladen worden dat de lading of delen daarvan er niet uitvallen.
 - De lading mag geen scherpe delen hebben die in geval van botsing gevaar voor lichamelijk letsel voor andere weggebruikers kunnen opleveren.
- ① De gebruiker mag één persoon naast zich vervoeren. Medepassagiers jonger dan 12 jaar en kleiner dan 1.50 meter moeten in een kinderzitje zitten met een door de overheid erkend EU-goedkeurmerk.

!! De brommobiel mag wél een aanhangwagen voortbewegen. Een aanhangwagen moet in aangekoppelde toestand aan de volgende eisen voldoen:

- De aanhangwagen mag met inbegrip van de lading niet breder zijn dan 1.00 meter.
- De aanhangwagen mag inclusief de lading niet hoger zijn dan 1.00 meter.
- De aanhangwagen mag niet zwaarder zijn dan de helft van het gewicht van een lege brommobiel (dus max. 175 kg).
- De afstand van de achteras van de brommobiel tot de achterzijde van de aanhangwagen (de lading inbegrepen) mag niet meer zijn dan 2.00 meter.

Geluidssignaal

De brommobiel moet een goed werkende bel of hoorn hebben met vaste toonhoogte.

Kentekens, verzekeringen en belastingen

In Nederland is het kenteken niet van toepassing op de brommobiel. Wél moet de brommobiel een verzekeringsplaatje hebben en moet hij voorzien zijn van een constructieplaat en een identificatienummer.

De constructieplaat moet aan de volgende eisen voldoen:

- De naam van de fabrikant moet op de constructieplaat vermeld staan.
- Het goedkeuringsnummer voor de goedkeuring van het voertuig moet op de constructieplaat vermeld staan.
- Het identificatienummer van het voertuig moet op de constructieplaat vermeld staan.
- Het geluidsniveau tijdens stilstand in dB(A) met daarbij het aantal toeren per minuut moet op de constructieplaat vermeld staan.
- De plaat moet voorzien zijn van een gele plaat of gele vlakken. Ook kan de plaat oranje zijn of oranje vlakken bevatten. In dit geval moet de bromfiets geconstrueerd zijn voor een maximumsnelheid van 25 km per uur.

- ① De gebruiker van een brommobiel is verzekeringsplichtig. De brommobiel moet worden verzekerd als een bromfiets, minimaal WA.

Let op: de verzekeringsvoorwaarden kunnen per verzekeringsmaatschappij verschillen. Informeer vooraf naar de voorwaarden!

- ① Motorrijtuigenbelasting en wegebelaasting zijn voor de brommobiel niet verschuldigd.

3.3 Belangrijke regels

Draagplicht gordel- en helm

- Voor bestuurders van een brommobiel geldt een gordeldraagplicht, als er gordels aanwezig zijn.
- ¶ In brommobielen met een open carrosserie (cabrioletuitvoering), waarin geen gordels aanwezig zijn, moet de gebruiker een goedgekeurde helm dragen.

Parkeren

- Een brommobiel is geen gehandicaptenvoertuig en mag niet geparkeerd worden op het voetpad of trottoir. Alleen met een gehandicaptenkaart mag de gebruiker op een gehandicaptenparkeerplaats staan. Soms wordt een parkeergelegenheid voor een brommobiel expliciet aangegeven door een onderbord bij het bord 'gehandicaptenparkeerplaats' met de tekst 'brommobiel'.

Overig

In het Voertuigreglement worden meer eisen genoemd dan in dit hoofdstuk vermeld staan. Deze eisen kunt u terugvinden met behulp van de index in hoofdstuk 5.

Hoofdstuk 4

Begrippenlijst

Carrosserie

Het koetswerk van auto's. Deze kan open (cabriolet) of gesloten zijn.

Cilinderinhoud

Bij motoren en machines is dit de inhoud van het deel van de cilinder waarover de zuiger zich verplaatst.

Lading

Transport, vracht.

Materiële eisen

De eisen die gesteld worden aan het materiaal.

Motorrijtuigenbelasting

Belasting op het bezit en gebruik van een motorrijtuig.

Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens (RVV)

Uiteenzetting van verkeersregels en verkeerstekens voor de weggebruiker (onderdeel van de Wegenverkeerswet). De verantwoordelijkheid van de weggebruiker staat hierin centraal.

Retroreflector

Kunststof plaatje dat licht weerkaatst. Dit is bevestigd op het voertuig om voor andere deelnemers in het verkeer goed zichtbaar te zijn.

Typegoedkeuring

Goedkeuring van voertuigen, voertuigonderdelen en uitrustingsstukken die tot een bepaald type behoren. De keuring vindt plaats ter bescherming van weggebruikers en passagiers.

Verlichtingsarmatuur

Houder voor verlichting.

Verzekeringsplaatje

Plaatje op bromfietsen als bewijs van aansprakelijkheidsverzekering.

Voertuigreglement

Algemene maatregel van bestuur, gericht op de uitvoering van de Wegenverkeerswet.

In het voertuigreglement staan de eisen vermeld waaraan voertuigen moeten voldoen bij toelating en het gebruik op de weg.

WA-verzekering

Wettelijke aansprakelijkheidsverzekering. Een verzekering tegen de gevolgen van een juridisch vastgestelde aansprakelijkheid.

Wegenverkeerswet

De Wegenverkeerswet regelt de veiligheid op de weg, via besluiten als het Voertuigreglement en het Reglement Rijbewijzen.

Hoofdstuk 5

Index

Voor het schrijven van hoofdstuk twee en drie van deze brochure zijn de Wegenverkeerswet, het Voertuigreglement en het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens geraadpleegd. U kunt met behulp van deze index de exacte wettekst terugvinden in de volledige teksten van die wet en reglementen, zonder uitputtend te willen zijn.

Hoofdstuk 2

2.1 Definitie gehandicapten-voertuig begrippenlijst Voertuigreglement

2.2 Gehandicaptenvoertuigen, uitgerust met een **elektromotor** en **niet voorzien van een gesloten carrosserie**

Maatvoering	artikel 5.11.9 Voertuigreglement
Verlichting, lichtsignalen en Reflectoren	artikel 5.11.51 – 5.11.65 en artikel 5.18.43/ 44 Voertuigreglement
Geluidssignaal	artikel 5.11.71 Voertuigreglement
Lading	artikel 5.18.30 Voertuigreglement
Kentekens	artikel 37 Wegenverkeerswet
Overig	artikel 5.11.3, 5.11.9 - 5.11.46 Voertuigreglement

2.3 Gehandicaptenvoertuigen, die zijn uitgerust met een **verbrandingsmotor of een elektromotor** met een **gesloten carrosserie**

Maatvoering en gewicht	artikel 5.10.6 Voertuigreglement
Spiegels	artikel 5.10.42, 5.10.45 Voertuigreglement
Verlichting, lichtsignalen en Reflectoren	artikel 5.10.51, 5.10.53, 5.10.55, 5.10.57, 5.10.64/ 65 Voertuigreglement
Lading	artikel 5.18.30 Voertuigreglement
Geluidssignaal	artikel 5.10.71 Voertuigreglement
Kentekens	artikel 5.10.1 Voertuigreglement, artikel 37 Wegenverkeerswet
Overig	artikel 5.10.3, 5.10.4, 5.10.9 – 5.10.44, 5.10.46, 5.10.48, 5.10.54, 5.10.56, 5.10.59/ 60, 5.10.62/ 63

Hoofdstuk 3

3.1	Definitie brommobiel	begrippenlijst Voertuigreglement
3.2	Brommobiel	
	Toelatingseisen	artikel 21 Wegenverkeerswet en artikel 2.2. Voertuigreglement
	Maatvoering en gewicht	artikel 5.6.6 Voertuigreglement
	Verlichting, lichtsignalen en reflectoren	artikel 5.6.51, 5.6.53, 5.6.55, 5.6.57, 5.6.64/ 65 Voertuigreglement
	Lading	artikel 5.18.26/ 27 Voertuigreglement
	Geluidssignaal	artikel 5.6.71 Voertuigreglement
	Kentekens	artikel 5.6.1 Voertuigreglement
	Draagplicht gordel- en helm	artikel 59 en 60 Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens
	Parkeren	artikel 24 -26 Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens
	Overig	artikel 5.6.3/ 4, 5.6.8 – 5.6.48, 5.6.52, 5.6.58/ 59, 5.6.66 Voertuigreglement

Hoofdstuk 6

Nuttige adressen

**Centraal Bureau
Rijvaardigheidsbewijzen (CBR)**

CBR Hoofdkantoor
P.C. Boutenslaan 1
Postbus 5301
2280 HH Rijswijk (ZH)
Telefoon (070) 372 05 00
Website www.cbr.nl

**CROW Kennisplatform voor
infrastructuur, verkeer, vervoer
en openbare ruimte**

Galvanistraat 1
6716 AE Ede
Telefoon (0318) 695 300
Fax (0318) 621 112
E-mail crow@crow.nl
Website www.crow.nl

**Coördinatieorgaan
Samenwerkende
Ouderenorganisaties (CSO)**

Postbus 222
3500 AE Utrecht
Chr. Krammlaan 8
Telefoon (030) 276 99 85
Fax (030) 271 90 38
E-mail cso@ouderenorganisaties.nl
Website www.cso.nl

**Kwaliteits- en bruikbaarheids-
onderzoek hulpmiddelen voor
ouderen en gehandicapten
(KBOH)**

Helsinkilaan 4
3446 AH Woerden
Telefoon (0348) 436 700
Fax (0348) 433 257
E-mail info@kboh.nl
Website www.kboh.nl

**Ministerie van Verkeer
en Waterstaat**

Plesmanweg 1-6
2697 JG Den Haag
Telefoon (070) 351 61 71
Fax (070) 351 78 95
Website
www.verkeerenwaterstaat.nl

Wilt u informatie over wetgeving
ga dan naar: www.overheid.nl

De Nederlandse Politie
www.infopolitie.nl

**Rijksdienst voor het
Wegverkeer (RDW)**

Hoofdkantoor Zoetermeer
Europaweg 205
Postbus 777
2700 AT Zoetermeer
Website www.rdw.nl

**Stichting Consument en
Veiligheid**

Postbus 75169
1070 AD Amsterdam
Telefoon (020) 511 45 11
Fax (020) 669 28 31
Website www.veiligheid.nl

3VO voor veilig verkeer

Infocentrum 3VO
Huizermaatweg 600
1276 LN Huizen
Telefoon (035) 524 88 00
Fax (035) 524 88 99
E-mail info@3vo.nl
Website www.3vo.nl

**Vriendenclub Brommobiel
Bezitters (VBB)**

Jura weide 353
5022 LE Tilburg
Telefoon (031) 543 03 15
Fax (031) 545 83 49
E-mail info@brommobiel.net
Website www.brommobiel.net

Hoofdstuk 7

Dankwoord

KBOH wil iedereen hartelijk bedanken die een bijdrage heeft geleverd aan de totstandkoming van deze brochure.

KBOH is bij het ontwikkelen van deze brochure geadviseerd door:

Mevr. L. Boerwinkel	Bond voor 50-plussers (ANBO)
Dhr. J.J. Bommezijn	Nederlands Politie Instituut (NPI)
Dhr. J. Brinkers	Katholieke Bond voor Ouderen (Unie KBO)
Dhr. A.L. Harteveld	Welzorg
Dhr. drs. G.A.C.M. Hendriks	Verenigde verkeersveiligheidsorganisatie (3VO)
Dhr. F. Korpel	Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR)
Dhr. A. van Loon	Rijksdienst Wegverkeer (RDW)
Mevr. V.A.C.M. van Winden	Voorzieningen gehandicapten Rotterdam

Tijdens het samenstellen van deze brochure is een expertmeeting gehandicaptenvoertuigen georganiseerd. KBOH wil in het bijzonder Carian van der Sman van Stichting Consument en Veiligheid en Liesbeth Boerwinkel van de ANBO (bond voor 50 plussers) bedanken voor hun inzet om de expertmeeting gehandicaptenvoertuigen mogelijk te maken. Alle deelnemers aan deze bijeenkomst bedanken we voor hun inbreng.

Bijlage

Expertmeeting gehandicaptenvoertuigen

Op 17 mei 2004 heeft KBOH samen met Stichting Consument en Veiligheid en de ANBO (namens alle ouderenbonden) een expertmeeting gehandicaptenvoertuigen georganiseerd binnen het KBOH-project Veiligheid door duidelijkheid!

Het idee om gezamenlijk een expertmeeting te organiseren ontstond omdat we alledrie als organisatie bezig zijn met onderzoek of activiteiten op het gebied van gehandicaptenvoertuigen. Eveneens onderschrijven we elkaars conclusies dat het gebruik van gehandicaptenvoertuigen onduidelijkheden, klachten en ongevallen met zich meebrengt. De expertmeeting is georganiseerd om boven tafel te krijgen in hoeverre de problemen door andere organisaties* onderkend worden, welke oplossingen kunnen worden aangedragen en wie welke verantwoordelijkheid daarin draagt.

De ochtend startte met drie presentaties:

Foekje van der Heide (KBOH) 'Veiligheid door duidelijkheid'

Liesbeth Boerwinkel (ANBO) 'Scootmobiel, rollen of stilstaan'

Carian van der Sman (C&V) 'Ongevallen met invalidenvoertuigen'

Aansluitend werd gediscussieerd naar aanleiding van drie vragen:

- 1 Moet de rijvaardigheid van bestuurders van invalidenvoertuigen worden verbeterd en zo ja wie is hiervoor verantwoordelijk?
- 2 Moeten gehandicaptenvoertuigen veiliger en van controleerbare goede kwaliteit en zo ja wie is hiervoor verantwoordelijk?
- 3 Is de inrichting van de openbare weg / openbare ruimten geschikt voor het gebruik van gehandicaptenvoertuigen en zo nee wat kan hier aan veranderd worden?

Speerpunten die uit de expertmeeting naar voren kwamen:

- Verhogen rijvaardigheid is noodzakelijk.
- Alle weggebruikers moeten geïnformeerd worden over de soorten gehandicaptenvoertuigen en hun rechten.
- Het veiliger maken van de hulpmiddelen is een zorg voor allen: gemeente, fabrikant / leverancier, maar ook de gebruiker zelf!
- Diversiteit van beleid door gemeenten moet eenduidiger.
- Lotgenotencontact is erg belangrijk.
- Het blijven benaderen van de mensen die minder betrokken zijn bij activiteiten, en eventuele succesverhalen hierover delen.
- Inrichting en onderhoud openbare ruimten: ook onder professionals is teveel interpretatieruimte over wat toegankelijk is en een gebrek aan uniformiteit.
- Scootermobiel moet als apart hulpmiddel in de wetgeving genoemd worden.

* Deelnemers expertmeeting:

Dhr. ing. S.J. de Boer	Coördinatieorgaan Samenwerkende Ouderenorganisaties (CSO)
Dhr. J.J. Bommezijn	Nederlands Politie Instituut (NPI)
Dhr. J. Brinkers	Katholieke Bond voor Ouderen (Unie KBO)
Dhr. A.L. Harteveld	Welzorg
Dhr. drs. G.A.C.M. Hendriks	Verenigde verkeersveiligheidsorganisatie (3VO)
Dhr. ing. J.H. Magnee	Algemene Nederlandse Wielrijdersbond (ANWB)
Dhr. C.J. Tolenaars	Beenhakker Rotterdam bv
Dhr. R.W.N. Wegman	Ministerie van Verkeer en Waterstaat (V&W)
Dhr. drs. K.E. Wierda	Protestants Christelijke Ouderen Bond (PCOB)
Mw. Mevr. V.A.C.M. van Winden	Voorzieningen gehandicapten Rotterdam

Colofon

Deze brochure is verschenen onder verantwoordelijkheid van KBOH, Stichting voor Kwaliteit en Bruikbaarheidsonderzoek van Hulpmiddelen voor gehandicapten en ouderen.

Redactie: Marie-Jeanne Bisscheroux, Zeist
Vormgeving en druk: Double Design, Ridderkerk

© KBOH, Woerden, 2004

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, digitaal of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van KBOH.

*Kwaliteits- en Bruikbaarheidsonderzoek
van Hulpmiddelen voor gehandicapten en ouderen*

*Helsinkilaan 4 - Postbus 2072 - 3440 DB Woerden
Tel.: (0348) 43 67 00 - Fax (0348) 43 32 57
E-mail: info@kboh.nl - www.kboh.nl*